Algemene Beschouwing Gemeentebelang Boerenpartij Heerde Najaarsnota 2026 en Begroting 2027-2030

Voorzitter, collega-raadsleden, college en aanwezigen,

Vandaag bespreken we de begroting voor 2027. We kijken ook vooruit naar de jaren 2028 tot en met 2030 en bespreken de Najaarsnota 2026.

Een begroting gaat niet alleen over cijfers. Het gaat vooral over keuzes. Keuzes die gevolgen hebben voor onze inwoners, ondernemers, verenigingen, boeren en onze eigen organisatie.

Voor Gemeentebelang Boerenpartij is het belangrijk dat we zuinig en verstandig omgaan met gemeenschapsgeld. We moeten realistische keuzes maken en doen wat we beloven.

Samen met ChristenUnie-SGP en VVD hebben we in het coalitieakkoord *Samen Werkt* afspraken gemaakt over onze plannen. Maar afspraken maken is één ding. Het gaat er nu om dat we die plannen ook uitvoeren. En dat moet passen binnen het geld dat we hebben.

1. Financiële situatie en de toekomst

Voorzitter,

Als we naar de Najaarsnota kijken, zien we dat het financieel niet goed gaat. Voor 2026 verwachten we een tekort van ongeveer 1,36 miljoen euro. Dat is iets minder dan eerder werd verwacht, maar het blijft een flink bedrag.

Vooral de kosten van jeugdzorg en WMO blijven stijgen. Gemeenten krijgen steeds meer taken, maar krijgen daar niet genoeg geld voor van het Rijk. Uiteindelijk moeten wij als gemeente zelf zien hoe we dat oplossen.

Voor 2027 verwachten we nog een klein positief saldo van ongeveer 80.000 euro. Maar vanaf 2028 lopen de tekorten snel op. In 2030 verwachten we zelfs een tekort van ruim 3,7 miljoen euro.

Voorzitter, daar moeten we nu al rekening mee houden. We moeten niet wachten tot het geld op is en we onder druk moeilijke keuzes moeten maken.

GBP wil daarom dat het college op tijd verschillende plannen maakt om de tekorten op te vangen. Waar kunnen we minder geld uitgeven? Waar kunnen we slimmer werken? En waar kunnen we geld beter gebruiken?

Onze vraag aan het college:

Kan het college toezeggen dat de raad ruim vóór de behandeling van de begroting 2028 verschillende financiële scenario's krijgt? En kunnen daarin ook de gevolgen voor voorzieningen, investeringen en gemeentelijke belastingen worden meegenomen?

Voor GBP is het duidelijk: een belastingverhoging mag niet automatisch de oplossing zijn. Ook moeten we verstandig omgaan met onze reserves. Die zijn bedoeld voor bijzondere uitgaven en noodzakelijke investeringen, niet om ieder jaar terugkerende tekorten op te vangen.

2. Woningbouw en huisvesting

Voorzitter,

Er moeten voldoende woningen komen in onze gemeente. Jongeren willen graag in hun eigen dorp blijven wonen, starters zoeken een betaalbaar huis en ouderen willen graag kunnen verhuizen naar een woning die beter bij hun situatie past.

GBP blijft zich inzetten voor betaalbare huur- en koopwoningen. Daarbij willen we ook voldoende aandacht voor midden huur.

Maar we moeten niet alleen naar grote bouwprojecten kijken. Ook inwoners die zelf een woning willen bouwen, bijvoorbeeld met een klein plan in hun dorp of in het buitengebied, moeten geholpen worden. Zij moeten niet vastlopen in allerlei regels en lange procedures.

Daarnaast moeten we aandacht hebben voor de huisvesting van statushouders. Ook zij moeten een plek krijgen, maar de verdeling moet wel eerlijk zijn over onze gemeente, dorpen en wijken. We willen voorkomen dat te veel mensen op één plek of in één straat terechtkomen.

Daarbij moeten we ook blijven kijken naar onze eigen woningzoekenden. Er zijn inwoners die al jarenlang wachten op een betaalbare woning.

Ook de maatschappelijke begeleiding van statushouders van 8 maanden moet/kan beter op de persoon worden afgestemd. Niet iedereen heeft dezelfde begeleiding nodig. De één kan na zes maanden zelfstandig verder, terwijl een ander misschien een jaar nodig heeft.

Onze vragen aan het college:

1. Hoe zorgt het college ervoor dat kleine woningbouwplannen van eigen inwoners voldoende aandacht krijgen?
2. Hoe zorgt het college voor een eerlijke verdeling van statushouders over onze gemeente, dorpen en wijken?
3. Is het college bereid om minder vast te houden aan de begeleidingstermijn van acht maanden en meer naar de persoon zelf te kijken?

3. Onderhoud, groen en leefomgeving

Voorzitter,

Het onderhoud van onze openbare ruimte is belangrijk voor iedereen. We willen veilige wegen, goede fietspaden en nette trottoirs.

Minder onderhoud mag nooit betekenen dat mensen niet meer veilig over straat kunnen. Vooral ouderen, kinderen en mensen die slecht ter been zijn, moeten zich veilig kunnen verplaatsen.

Het nieuwe groenplan is doorgeschoven naar 2027. Dat betekent wat ons betreft niet dat we tot die tijd niets netjes doen.

Onze dorpen moeten er netjes uit blijven zien

In het coalitieakkoord hebben we afgesproken dat we, waar dat nodig is, kijken of er extra geld beschikbaar kan komen voor onderhoud.

Voor GBP is het belangrijk dat we niet alleen plannen maken, maar ook zichtbaar en verantwoord aan de slag gaan.

4. Veiligheid en leefbaarheid

Voorzitter,

Iedereen moet zich veilig kunnen voelen in onze gemeente. Overdag, maar ook 's avonds. Ook jongeren moeten veilig naar huis kunnen fietsen.

We zien helaas ook overlast op straat, baldadigheid, vuurwerk en vernielingen. Dat vraagt om een gezamenlijke aanpak van gemeente, politie, jongerenwerk en ouders.

Wat GBP betreft mogen onze Boa’s vaker zichtbaar zijn in de dorpen en wijken. Laat ze wat vaker de auto staan en ga te voet of op de fiets op pad. Zo kunnen ze makkelijker contact maken met inwoners en jongeren en zien ze beter wat er speelt.

Het gaat ons vooral niet (alleen) om boetes uitdelen, maar vooral om problemen te voorkomen.

Gebeurt er toch een vernieling, dan moet de dader worden opgespoord. Wie bewust spullen van de gemeente of van anderen kapotmaakt, moet daar ook op worden aangesproken. verantwoordelijkheid voor nemen. Waar dat juridisch mogelijk is, moet de schade op de dader of diens ouders worden verhaald.

Onze vragen aan het college:

1. Is het college bereid om Boa’s vaker te voet of op de fiets in onze dorpen en wijken in te zetten?

2. Wil het college meer werk maken van het opsporen van degenen die de vernielingen veroorzaken en de schade, waar dat mogelijk is, op hen verhalen?"

5. Het Berghuizerbad en onze voorzieningen

Voorzitter,

Dan het Berghuizerbad in Wapenveld.

In juni hebben we als raad ingestemd met een vervolgonderzoek naar de toekomst van het zwembad. We begrijpen dat zo'n onderzoek tijd kost, maar inmiddels zijn we maanden verder en hebben we niets meer gehoord.

Dat zorgt voor onzekerheid bij inwoners, verenigingen en andere gebruikers.

Onze vraag aan het college:

Hoe staat het met het onderzoek? Wanneer krijgen we de resultaten en wanneer kan de raad besluiten nemen over de toekomst van het bad?

Voorzitter, dit geldt niet alleen voor het zwembad. Ook onze sportverenigingen, vrijwilligersorganisaties en ontmoetingsplekken zijn belangrijk voor de dorpen. Zij zorgen ervoor dat mensen elkaar ontmoeten en dat onze dorpen leefbaar blijven.

Bij keuzes over deze voorzieningen moeten we daarom niet alleen naar de kosten kijken, maar ook naar wat ze voor onze inwoners betekenen.

6. Onze boeren en het buitengebied

Voorzitter,

Wij dragen de naam Gemeentebelang Boerenpartij met trots.

Voor veel boerengezinnen is de toekomst onzeker. De stikstofregels, het beleid van de provincie en de beperkingen rond natuurgebieden zorgen voor veel zorgen.

GBP vindt dat de gemeente naast onze boeren moet blijven staan. Veel besluiten worden in Arnhem of Den Haag genomen, maar ook wij kunnen iets betekenen. We moeten ons inzetten voor duidelijkheid, toekomstperspectief en een eerlijke behandeling.

Er mogen geen besluiten over ons buitengebied worden genomen zonder goed te luisteren naar de mensen die daar wonen en werken.

Daarnaast willen wij laten onderzoeken of kleine windmolens op boerenerven of bij bedrijfsgebouwen mogelijk zijn.

Een gezond buitengebied heeft ruimte nodig om te ondernemen, nieuwe ideeën uit te proberen en te verduurzamen.

7. Energietransitie en warmteprogramma

Voorzitter,

Verduurzamen is belangrijk, maar het moet voor iedereen betaalbaar blijven.

Niet iedere woning kan op korte termijn van het gas af. En niet iedereen heeft het geld om grote investeringen te doen.

Daarom moeten we goed kijken naar de kosten van nieuwe warmtevoorzieningen. We moeten voorkomen dat inwoners met hoge kosten worden opgezadeld.

Duurzaamheid mag geen luxe worden voor mensen die het gemakkelijk kunnen betalen. GBP wil daarom kiezen voor oplossingen die haalbaar en betaalbaar zijn.

8. Ondernemers, recreatie en onze dorpen

Voorzitter,

Onze lokale ondernemers zijn belangrijk voor Heerde. Zij zorgen voor werk, voorzieningen en levendige dorpscentra.

Geef ondernemers de ruimte om te ondernemen, te investeren en uit te breiden. Kijk bij nieuwe plannen niet meteen naar wat er allemaal niet mag, maar vooral naar wat er wel mogelijk is.

Ook recreatie en toerisme zijn belangrijk voor onze gemeente. Heerde, Wapenveld, Veessen en Vorchten hebben allemaal hun eigen karakter. Dat moeten we behouden en waar mogelijk versterken.

Betrek inwoners en ondernemers ook op tijd bij nieuwe plannen. Luister naar hun ideeën voordat de plannen al helemaal vaststaan.

9. De gemeenteraad en onze organisatie

Voorzitter,

Als gemeenteraad moeten we op tijd de juiste informatie krijgen. Alleen dan kunnen we nog iets veranderen of bijsturen voordat plannen helemaal zijn uitgewerkt.

Tegelijkertijd wordt er veel gevraagd van onze ambtelijke organisatie. De werkdruk is hoog. We moeten daarom ook eerlijk zijn over wat we allemaal tegelijk van onze medewerkers kunnen vragen.

Met de financiële tekorten die na 2027 worden verwacht, is het verstandig om te kijken waar we slimmer en goedkoper kunnen werken.

Maar voorzitter, we moeten ook gebruikmaken van wat er al gebeurt. We weten dat onze organisatie zelf al regelmatig kijkt hoe het werk beter en efficiënter kan.

We willen daarom voorkomen dat er dubbel werk ontstaat of dat er opnieuw een duur extern onderzoek komt, terwijl onze eigen organisatie hier al mee bezig is.

10. Afsluiting

Voorzitter,

We staan voor grote uitdagingen en we hebben niet onbeperkt geld. Maar we hebben ook veel om trots op te zijn: onze dorpen, verenigingen, ondernemers, boeren en de vele vrijwilligers.

Zij maken samen onze gemeente Heerde.

GBP wil blijven werken aan een gemeente waar mensen prettig kunnen wonen, werken en recreëren. Een gemeente die naar inwoners luistert en plannen ook echt uitvoert.

Voor Gemeentebelang Boerenpartij is de boodschap duidelijk:

- Samenwerken waar het kan.
- Kritisch zijn waar het moet.
- Verantwoordelijkheid nemen wanneer dat nodig is.

Samen werken, nuchter besturen en doen wat we beloven.

Dank u wel, voorzitter.

Fractie Gemeentebelang Boerenpartij Heerde